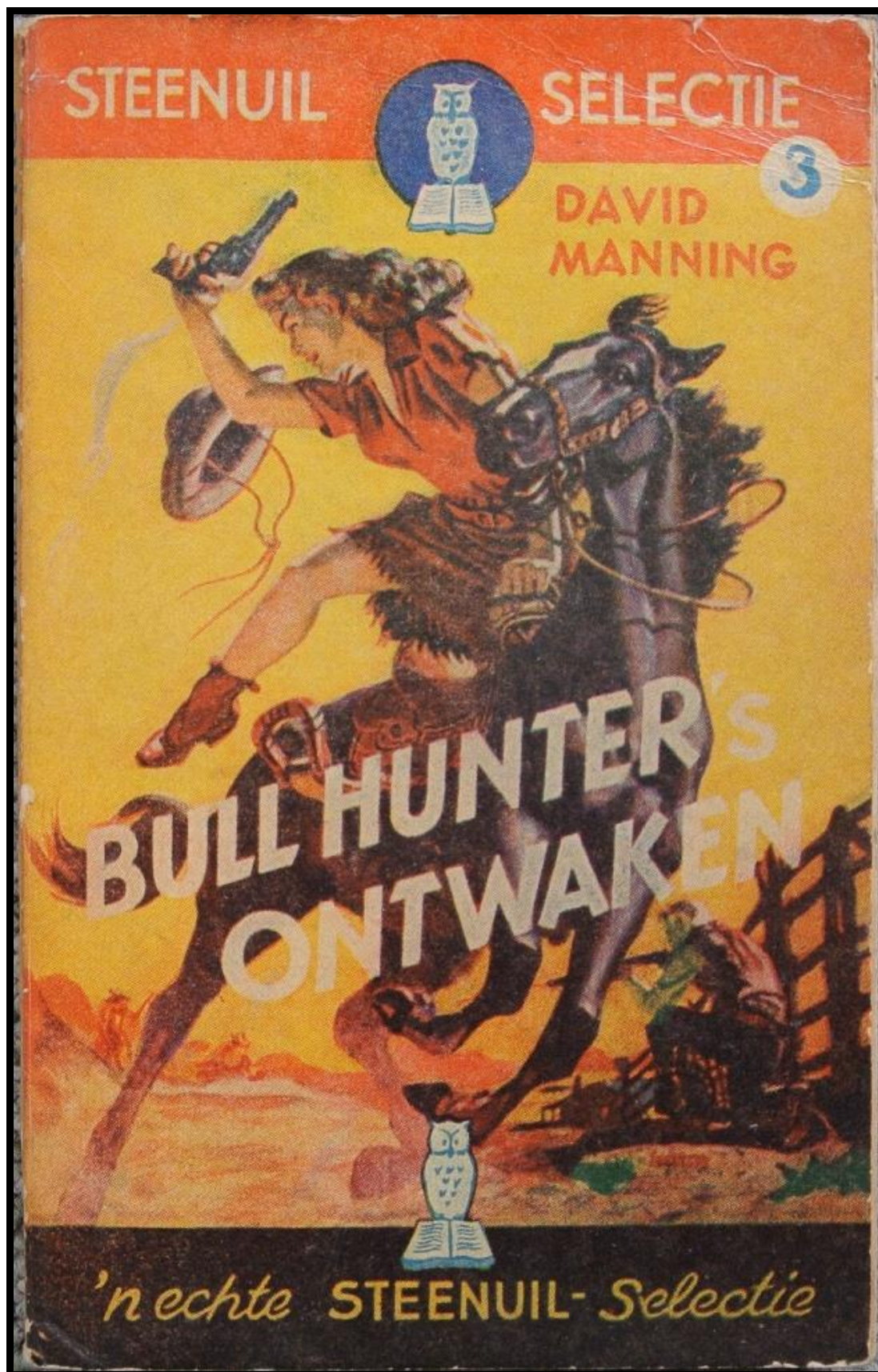

Vereniging FuManchu

Uit het archief van ...Deel 14 over de Uitgeverij De Steenuil

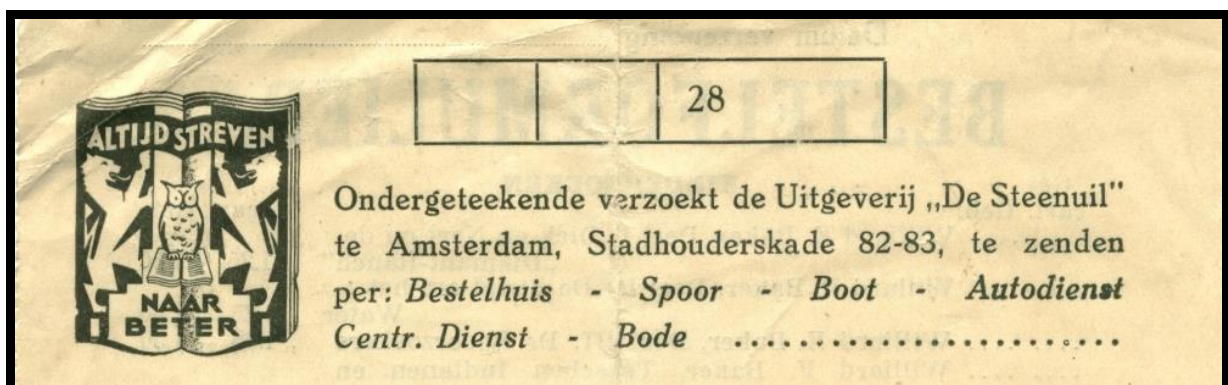
met name over de pocketreeks De Steenuil - Selectie.

Drachten, 24 december 2015 Hans Dijkhuis & Hillebrand Komrij

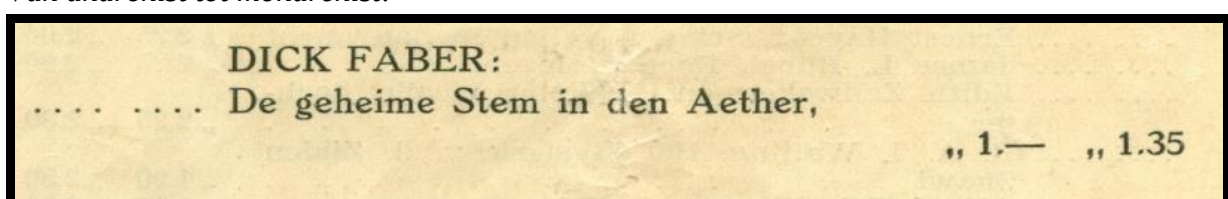

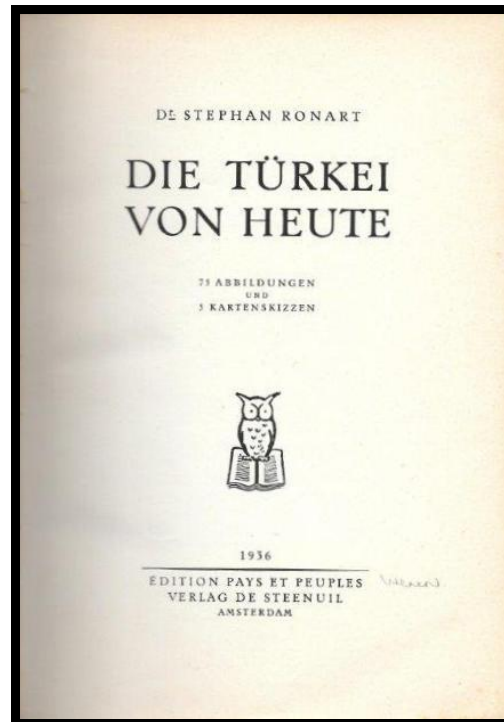
UITGEVERIJ 'DE STEENUIL' (1930-1982)

Volgens *De bibliotheekhouder* van 1935, en welke instantie wist het beter dan het 'officieel orgaan van den Algemeenen Nederlandschen Bond van Leesbibliotheekhouders', had De Steenuil, in tegenstelling tot 'uitgeverszaken met een verkoopdebië van het **gebonden** boek [...] bijna uitsluitend een "**bibliotheekfonds**".' Dat het blad een slag om de arm hield was terecht. Weliswaar werden tussen 1930 en 1940 onder andere tien wild-west- en/of avonturenromans van Deeping, zestien detectives van Van Wyck Mason (waaronder in 1938 één deel als voortijdige *Steenuil-Selectie*) en zeventien van Wallace op de markt gebracht, alle in gebonden vorm, maar de uitgever had blijkbaar toch ook een missie, al is niet een-twee-drie duidelijk welke. Hoe anders te verklaren dat het 'Steenuil-Verlag' in 1934 *Die Tragödie eines Volkes* liet verschijnen, een Exil-uitgave van de hand van Prinz Hubertus Löwenstein, die door de anti-nationaal-socialistische strekking niet in Duitsland kon uitkomen?

Volgens het *Volksdagblad* van 1938 publiceerde De Steenuil met *De geheime stem uit de aether* van Dick Faber bovendien een 'anti-communistisch stinkbommetje', en bij dezelfde uitgever had ook Alexander Cohen de ruimte gekregen, al begreep deze zelf niet wat een uitgever van 'ordinaire, goedkope literatuur' aan moest met zijn 430 bladzijden tellende *Van anarchist tot monarchist*.

Maar gingen er ook ideologische drijfveren schuil achter de degelijke Duitstalige reisboeken over Turkije, Griekenland, Bulgarije, Albanië, van Stephan Ronart, kenner van de Balkan en de Arabische wereld, in 1935 en 1936 uitgegeven door 'Edition Pays et Peuples/Verlag De Steenuil' te Amsterdam?

Ze werden niet, zoals anders, voor De Steenuil gedrukt bij West-Friesland in Hoorn, dat financieel belang had bij De Steenuil. maar in Wenen (de blijkbaar aldaar gevestigde 'Edition Pays et Peuples' is overigens nooit opgespoord, terwijl in later werk van deze Ronart Wenen ook als plaats van uitgave genoemd wordt). Wat deed al dit werk bij een uitgever die zich toegelegd leek te hebben op het bevoorraden van leesbibliotheken? In fondslijsten van De Steenuil staat de Nederlandse vertaling van Löwensteins werk onder het kopje 'romans' gewoon tussen *De mensch wikt* van J. Visser-Roosendaal en *Liefde in Midsland* van Line van der Meer-Prins, want ook voor dat soort werk hield De Steenuil zich aanbevolen. De activiteiten van Verlag De Steenuil vragen om nader onderzoek.

Dubbele agenda of niet, in de Tweede Wereldoorlog beperkte de inmiddels van Amsterdam naar Hoorn verhuisde uitgever zich weer tot het leesbibliotheekrepertoire. Zo werd in 1941 niet minder dan de f 2,90 kostende *Steenuil-Super-Serie* gelanceerd, ingenaaid en gebonden, met titels als *Het eeuwige verlangen* en *Zuiver is mijn hart*. Dat in 1948, zodra het papierverbruik weer was vrijgegeven, aan een pocketreeks begonnen werd was dan ook opmerkelijk: uitbaters van leesbibliotheken zagen weinig in kleine slaggekaft boekjes. Net als De Driehoek met de *Pyramide-Zakromans* van een jaar later verwachtte De Steenuil waarschijnlijk met een equivalent van de Amerikaanse paperbacks toch een groot algemeen publiek te trekken: de *Steenuil-Selectie*, f 1,25 per stuk, werd gebracht als 'Het Nederlandse "pocketbook".'

Voorts maken wij U opmerkzaam op onze

Nederlandse Pocketbooks

(complete zakromans in fraai gekleurde omslag)
ad f 1.25 per stuk.

Voorradig zijn:

Van Wijck Mason: Spionnen in Sjanghai (detective).

Ans van Breda: Romance in rood (Indische roman).

David Manning: Bull Hunter's ontwaken (Algemene roman).

Warwick Deeping: Levensernst (Doktersroman).

In bewerking zijn:

Visser—Roosendaal: De mens wikt.... (Streekroman).

Ans van Breda: 't Begon met Eva (Indische roman).

Edgar Wallace: Het geheim van de Polyanthe (det.).

Vivian Parson: Lucien (Spannende roman).

J. van Tilburg: Pecco Souchong (Indische roman).

Alle boeken zijn te bestellen bij de erkende boekhandel.
Waar geen erkende boekhandel is gevestigd kan men zich
wenden tot de

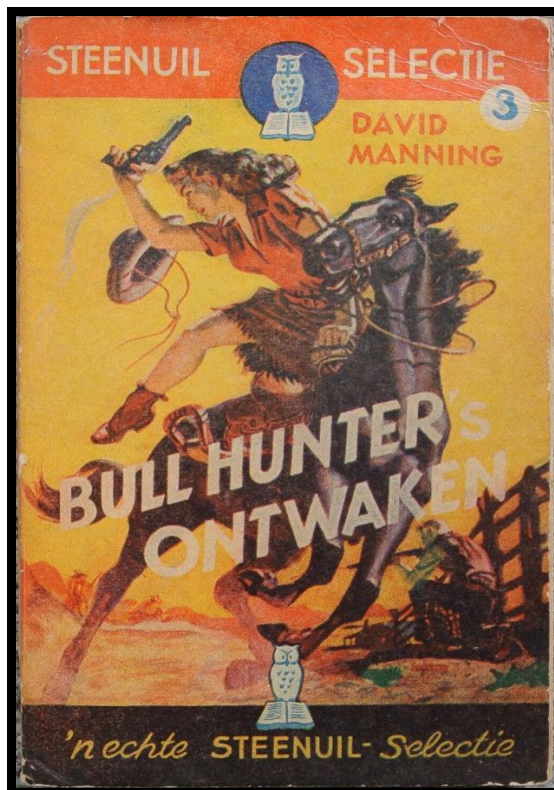
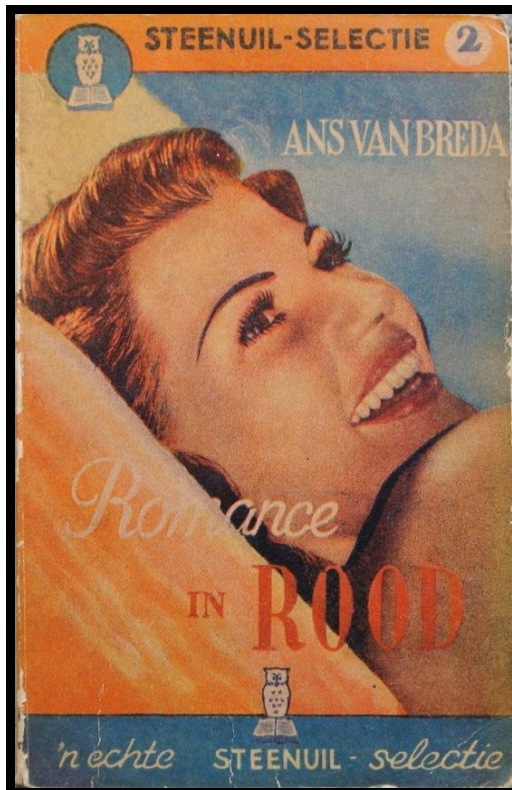
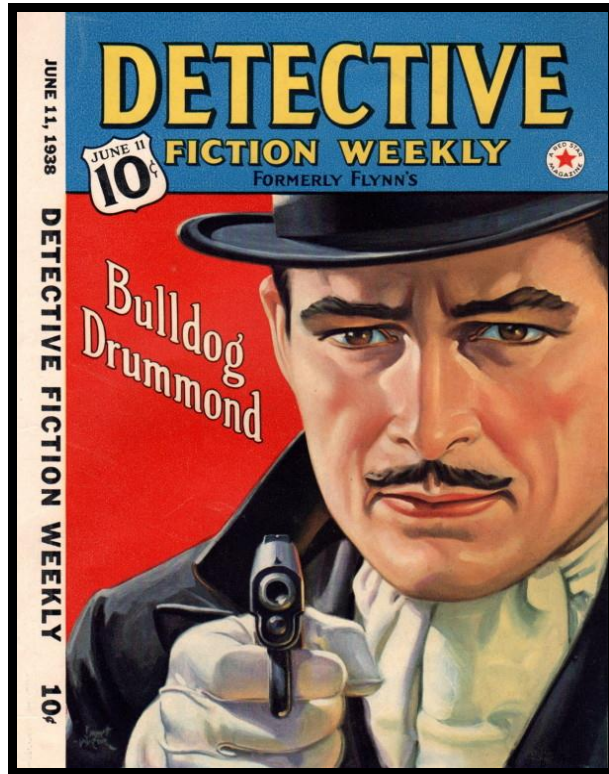
UITGEVERIJ „DE STEENUIL“ TE HOORN

Tel. 4921

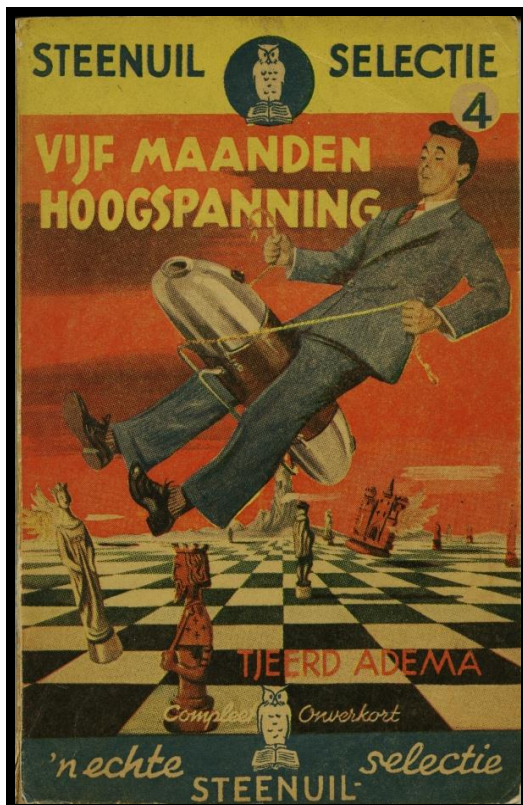
Giro 146448

Uit deze brochure blijkt dat men het doel had om begin 1949 meerdere titels uit te geven, het zijn er nooit meer dan zes geworden. Deze zes worden hierna afgebeeld en beschreven..

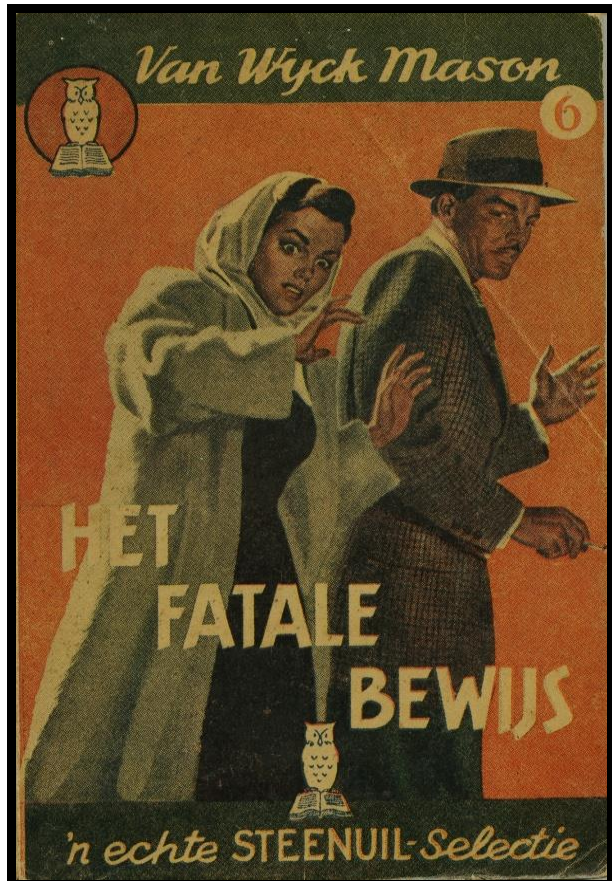
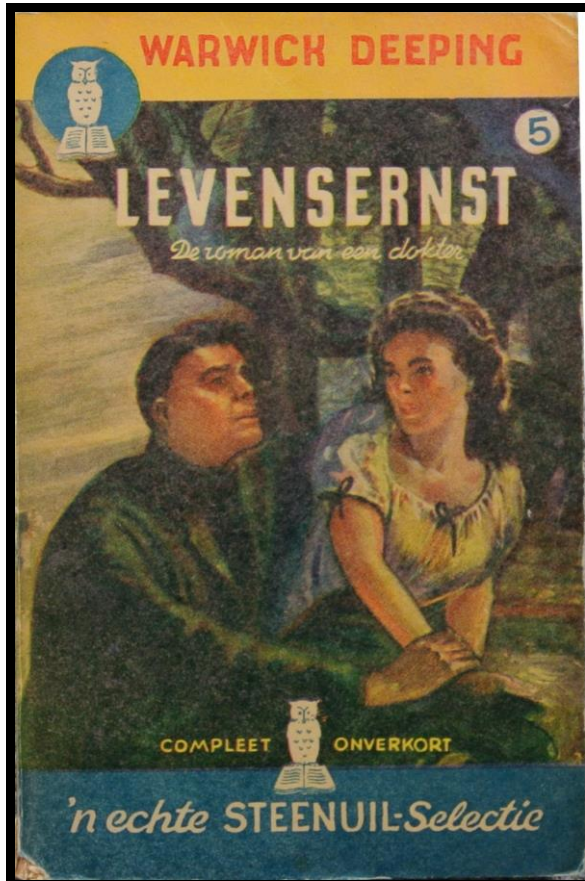
1. Van Wyck Mason – Spionnen in Sjanghai (Shanghai) Mei 1948 vertaling van The Seven Sea Murders. –collectie Uilke Komrij- Daarnaast Detective Fiction Weekly van 11 juni 1938, cover door Emmett Watson. De dame met het hoedje heb ik nog niet kunnen traceren.

2. Ans van Breda (Johanna Thieme-van Breda) – Romance in rood, April 1948 –collectie Henk Hersevoort-
3. David Manning – Bull Hunter's ontwaken (Bull Hunter), April 1948 –collectie Henk Hersevoort-
p.s. van Frederik Faust (meer bekend door zijn andere pen name Max Brand)

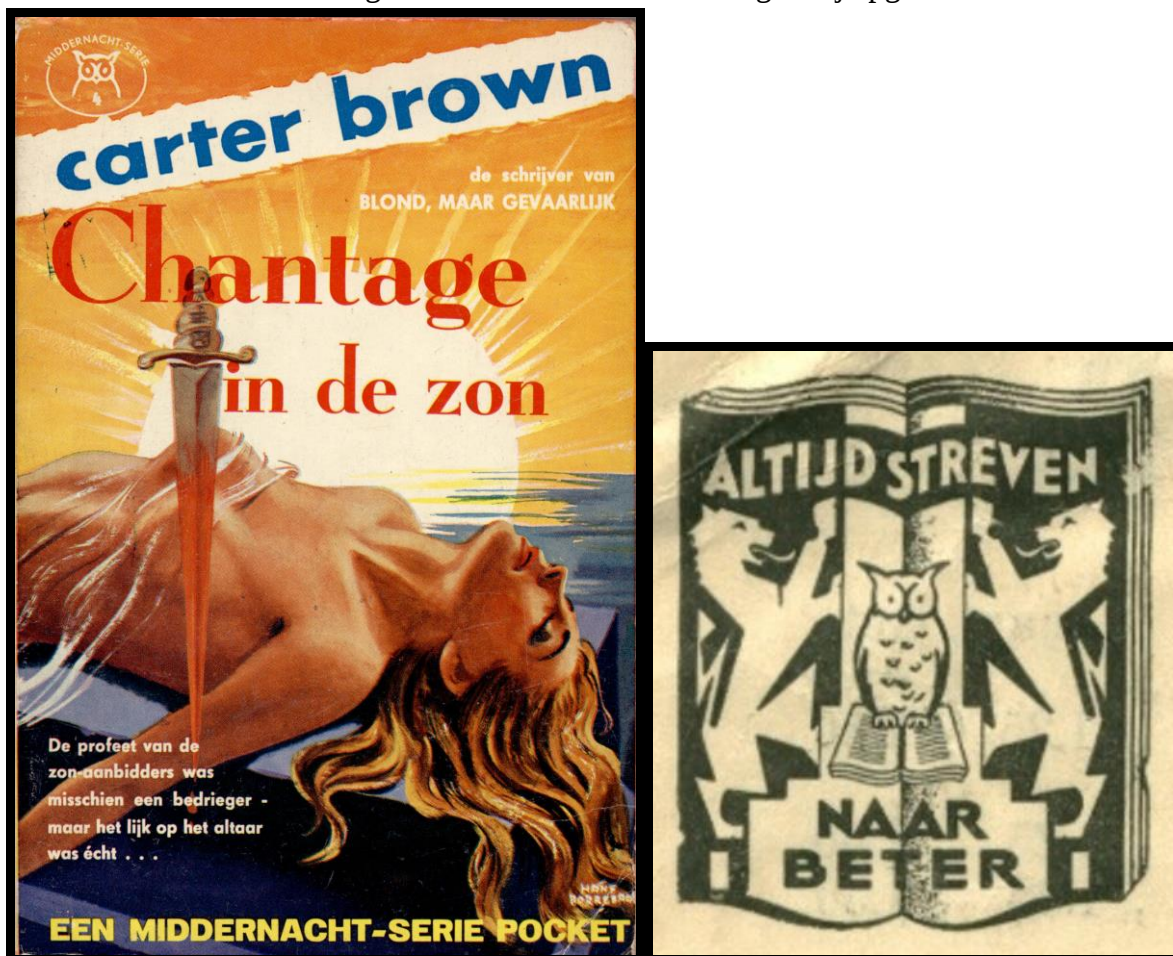

4. Tjeerd Adema – Vijf maanden hoogspanning. De cover is van een binnen illustratie uit Esquire (oktober 1947) van Fritz Siebel. Het paard is vervangen voor een stofzuiger.
–collectie Bert Meppelink–

5. Warwick Deeping – Levensernst (Sincerity), November 1948 –collectie Henk Hersevoort-
6. Van Wijck Mason – Het fatale bewijs (The Caïro Garter Murders) –collectie Hillebrand Komrij-

Maar het bleek bij De Steenuil van hetzelfde laken een pak als bij zoveel naoorlogse reeksen: een introductie die de lezer naar de boekhandel moest doen snellen, een uitvoering die dan wel voor lief zou worden genomen. Eigenlijk leek De Steenuil dan ook nog steeds het leesbibliotheekpubliek voor ogen te hebben, dat aan een blik op het omslag genoeg had en zich niet interesseerde voor de verdere uitvoering van zijn leeswaar. Ook de boekhandel zag dit soort goedkope boekjes liever niet dan wel. Geen wonder dat het in de na oorlogsjaren naar wat luxe hunkerende publiek niet aan de *Steenuil-Selectie* wilde. Na zes deeltjes was het daarmee afgelopen, de uitgever hield zich bij het vertrouwde leesbibliotheek-repertoire, en als het om pocketjes ging zou De Steenuil, afgezien van wat jeugdreeksen, zich pas in 1962 weer wagen aan de *Middernacht-Serie*, om na twee jaar en 53 delen, waarvan 42 van ster-auteur Carter Brown, toch geen heil meer te zien in concurrentie met de *Real-Reeks* van De Combinatie, beter bekend als *UMC*. Toen de leesbibliotheken steeds minder floreerden ging het ook met De Steenuil bergafwaarts. In 1982 werd de uitgeverij opgeheven.

Carter Brown – Chantage in de zon (The Lover), cover door Hans Borrebach